

Aspekty regulacyjne

Uczestnicy stolika „regulacyjnego” rozpoczęli prace od przeglądu barier prawnych utrudniających lub wręcz uniemożliwiających klastrów energii wykorzystanie ich potencjału. Zebrani uporządkowali zdiagnozowane problemy pod kątem ważności oraz pilności ich rozwiązania, a następnie zaproponowali zestaw rekomendacji o charakterze operacyjnym, kluczowym i strategicznym, których wprowadzenie mogłoby umożliwić klastrów realne działanie.

Zagadnienia istotne dla rozwoju klastrów analizowane w ramach „stolika regulacyjnego”, uznane jako ważne i pilne (WP) lub ważne i niepilne (WNP) można w uproszczeniu przypisać do podanych poniżej obszarów. Do zdiagnozowanych problemów zebrani przypisali rekomendacje rozwiązań o charakterze operacyjnym (O), kluczowym (K) i strategicznym (S).

1. Organizacja klastra energii

- a. nieprecyzyjne przepisy dotyczące klastrów, dotyczące m.in.
 - i. definicji katalogu członków klastra (WNP)
 - ii. braku zdefiniowanych mierzalnych celów klastrów (WP)

Rekomendacja R1a: Ujednolicenie statusu klastrów w wymiarze prawnym (S)

- b. brak dedykowanej klastrów „lekkiej” koncesji (WP)

Rekomendacja R1b: Wprowadzenie uproszczonej koncesji na obrót energią między członkami klastra oraz sprzedaż nadwyżek lub zakup brakującej energii w miarę potrzeb (K)

- c. rozwijanie własnej infrastruktury sieciowej w ramach klastra
 - i. brak rozwiązań w zakresie implementacji linii bezpośredniej dla połączenia lokalnych elektrowni z odbiorcami (WNP)
 - ii. utrudnienia w sprzedaży liniami bezpośrednimi (WNP)

Rekomendacja R1c: Uproszczenie procedur w zakresie budowy i wykorzystywania linii bezpośrednich w ramach klastra (K)

2. Współpraca klastrów – OSD

- a. brak regulacji na styku OSD – klastrów (WP)

Rekomendacja R2a: Stworzenie ramowej umowy między koordynatorem klastra a OSD

- b. nieprecyzyjne zasady przyłączania członków klastra do sieci energetycznej (WNP)

Rekomendacja R2b: Przyspieszenie procedur dotyczących przyłączania nowych dostawców zwłaszcza OZE (O)

- c. taryfy

- i. brak taryf klastrów i prosumenckich (WP)
- ii. brak efektywnie funkcjonującego systemu dotyczącego opłaty sieciowej, odległościowej i węzłowej (WP)

Rekomendacja R2c: Wprowadzenie dedykowanej klastrów taryfy dystrybucyjnej K opartej o wycenę realnych kosztów utrzymania sieci proporcjonalnie do wykorzystywania jej przez klastr (K)

- d. niedorozwój opomiarowania do lokalnego bilansowania (WP)
 - i. brak standaryzacji wymiany informacji – pełnego wdrożenia standardu ebix (CSWI) (WP)
 - ii. brak regulacji współpracy OSD z klastrami w zakresie przyłączenia i olicznikowania (WP)
- Rekomendacja R2d:** Zapewnienie klastrów priorytetu w instalowaniu przez OSD liczników AMI (O)

3. Obrót energią w ramach klastra

- a. brak regulacji liberalizujących lokalny rynek energii, umożliwiających obrót energią w klastrze, np.:
 - i. konieczność zakupu przez jst energii zgodnie z procedurami PZP – brak możliwości bezprzetargowego zakupu przez jst energii wyprodukowanej w klastrze, którego jest członkiem (WP)
 - ii. brak możliwości prowadzenia sprzedaży sąsiedzkiej na racjonalnych zasadach (przy obniżonej opłacie dystrybucyjnej)

Rekomendacja R3a: Wprowadzenie zmian uwalniających lokalne rynki energii (K)

- b. brak szczegółowych zasad bilansowania w ramach klastrów (WNP)

Rekomendacja R3b:

- i. Ustanowienie operatorów systemu dystrybucyjnego (OSD) podmiotami bilansującymi (S)
- ii. Umożliwienie sprzedawania usługi bilansowania przez OSD (poprzez przypisanie węzłów do klastrów tak jak w przypadku spółek) (O)

- c. brak dostosowania prawa zamówień publicznych i rozwiązań podatkowych do realiów działania klastra (WNP)

Rekomendacja R3c: Wprowadzenie zmian w prawie zamówień publicznych umożliwiającą większą elastyczność w obrocie energią w ramach klastra (K)

4. Aspekty finansowe działania klastra

- a. ograniczony dostęp do źródeł finansowania rozwoju OZE i klastrów (WNP)
 - i. ograniczone środki na finansowanie strategii studium celowości (WNP) – do wsparcia finansowego

Rekomendacja R4a: Stworzenie funduszu dla rozwoju energetyki rozproszonej m.in. kompensującego wnoszenie przez klastry wartości publicznej

- b. brak atrakcyjnych mechanizmów rozliczeń produkowanej energii

Rekomendacja R4b: Wprowadzenie mechanizmu opustu podobnie jak dla spółdzielni energetycznych.

Rekomendacja R4c: Obniżenie akcyzy za energię z OZE do poziomu 0% (O)

5. Pilotażowe wdrażanie proponowanych rozwiązań

Ponieważ najpoważniejsze bariery dla rozwoju klastrów mają charakter regulacyjny, a wprowadzenie niektórych rozwiązań wzbudza obawy i zastrzeżenia, w ramach prac warsztatowych pojawił się postulat testowania propozycji w formule „piaskownic regulacyjnych” (stosuje je np. brytyjski Ofgem). Pilotáže mogłyby być prowadzone w ramach projektu KlastER w dobranych pod kątem specyfiki rozwiązania klastrach.

Rekomendacja 5: Pilotażowe testowanie proponowanych rozwiązań prawnych w formule „piaskownic regulacyjnych” (K, O)

6. Podsumowanie — zasadnicza rekomendacja

Uczestnicy prac stolika regulacyjnego uznali, że podstawową barierą rozwoju klastrów energii w Polsce jest niejasna, nieczytelna, szczerkowa i rozproszona legislacja w zakresie energetyki rozproszonej i klastrów energii (WP). Dlatego fundamentalne znaczenie dla rozwoju klastrów ma zebranie najważniejszych przepisów w jednolitej ustawie o energetyce rozproszonej.

Rekomendacja 6: Opracowanie całościowej ustawy o energetyce rozproszonej (K, S)

Ustawa powinna m.in.:

- zawierać doprecyzowaną definicję klastra,
- dopuszczać prowadzenie przez klaster działalności jako wytwórcy, dystrybutora i sprzedawcy energii bez konieczności rozdzielności prawnej,
- wprowadzać uproszczoną „lekką” koncesję,
- zawierać zasady rozliczania energii w klastrach,
- określać zasady dla punktów poboru i odbioru oraz wykonywania pomiarów i bilansowania,
- wprowadzać taryfę dystrybucyjną dla klastrów,
- wprowadzać zmiany w prawie zamówień publicznych i zasadach pomocy publicznej umożliwiające większą elastyczność w obrocie energią w ramach klastra.